

Position Paper NP RES: Meer zon op daken en objecten kan, maar vraagt om extra stimulering

Betreft: Rondetafelgesprek over zon op dak: van potentie naar realisatie op 28 oktober 2026

Datum: 21 oktober 2026

Auteur: Peter Derk Wekx/NP RES

De opgave

De afgelopen jaren is er veel zonne-energie op daken en objecten gerealiseerd. Om de doelen uit het hernieuwde Nationaal Plan Energiesysteem (NPE) te behalen, zijn er echter nog veel meer zonnepanelen op daken en objecten nodig. Nederland beschikt over een aanzienlijk theoretisch potentieel voor zonne-energie op woningen, bedrijfsgebouwen, maatschappelijk vastgoed, gevels en parkeerterreinen. Ondanks de inzet van veel regio's, provincies en gemeenten zien we in de praktijk dat de realisatie van zonprojecten stagneert. De eenvoudig te realiseren projecten zijn grotendeels ontwikkeld. Wat resteert, zijn vaak complexere en duurdere projecten.

De oorzaken van deze stagnatie zijn niet veranderd: netcongestie, onrendabele businesscases, onduidelijkheid rond regelgeving en onvoldoende draagkracht van dakconstructies. Hierdoor blijft een deel van de beschikbare ruimte onbenut, terwijl verdere uitbreiding van zonne-energie noodzakelijk is voor de energietransitie en een betrouwbaar decentraal energiesysteem.

Knelpunten en aanbevelingen

De opgave is het onbenutte potentieel om te zetten naar daadwerkelijk realiseerbare projecten. Dit vraagt om landelijke maatregelen die lokale en regionale overheden, gebouw eigenaren en ontwikkelaars in staat stellen veel meer zonnepanelen te realiseren. NP RES geeft hiervoor drie aanbevelingen:

1. Voorkom overschatting van het realistische potentieel van zon op daken

Niet elk beschikbaar dak is daadwerkelijk geschikt voor zonnepanelen. De constructieve draagkracht van bijvoorbeeld stallen of distributiecentra is niet altijd toereikend voor een zonne-energie-installatie. Uit onderzoek van TKI Urban Energy en RVO uit 2021 blijkt dat circa 45% van het onderzochte potentieel aan zonne-energie op utiliteitsdaken te maken heeft met ten minste lichte constructieve beperkingen¹. Sinds 2024 is er een SDE++-categorie voor daken met lichte constructieve beperkingen en lichtgewicht panelen. Volgens RVO maken maar weinig partijen gebruik van deze subsidiemogelijkheid. Wij signaleren dat constructieve aanpassingen voor de installatie van zonnepanelen voor dakeigenaren vaak een aanzienlijke drempel vormen, mede doordat bedrijfsactiviteiten hiervoor tijdelijk moeten worden stilgelegd.

Aanbevelingen:

- Houd bij het nastreven van de ambities uit het NPE rekening met het feit dat veel daken niet zonder meer geschikt zijn voor zonne-energie. Kijk dus ook naar alternatieve manieren om zonne-energie te realiseren, zoals bijvoorbeeld solar carports.
- Overweeg een gerichte subsidie op lichtgewicht zonnepanelen die verder gaat dan de huidige mogelijkheden binnen de SDE++-regeling. Zo kunnen zwakke daken worden benut zonder ingrijpende constructieve ingrepen.
- Kies een aanpak waarbij niet alleen de huidige businesscase, met bijvoorbeeld kostbare dakverzwaring, leidend is. Maar houd ook rekening met toekomstige pandontwikkelingen, zoals de elektrificatie van warmte of bedrijfsprocessen. Deze meer langetermijnbenadering van de rendabiliteit van zon op dak kan aansluiten bij de implementatie van de Europese EPBD IV.

¹ <https://energy.nl/wp-content/uploads/eindrapportage-constructieve-beperkingen-finaal-3.pdf>

2. Versterk de financiële haalbaarheid en systeemwaarde van zon op dak

De financiële haalbaarheid van zon-op-dakprojecten staat onder druk. Onder andere door dalende financiële opbrengsten, onzekerheid rond financiële instrumenten en regelgeving, en toegenomen financierings- en verzekeringseisen en kosten. Bovendien verschuift de rol van zon op dak: mede door lage of negatieve energieprijzen en het einde van de salderingsregeling verschuift het verdienvermogen van teruglevering aan het net, naar het verhogen van eigen verbruik. Meer eigen verbruik verbetert de businesscase doordat minder stroom tegen ongunstige tarieven wordt teruggeleverd en minder elektriciteit wordt ingekocht. In combinatie met energiemanagement en batterijopslag kan dit de aantrekkelijkheid en investeringsbereidheid vergroten. Tegelijkertijd draagt zon op dak zo bij aan het opvangen van netcongestie en de energieweerbaarheid op gebouwniveau. In de huidige prikkels is deze systeemwaarde van zon op dak echter nog onvoldoende zichtbaar.

Aanbevelingen:

- Zorg voor langjarige duidelijkheid en voorspelbaarheid rond financiële instrumenten en regelgeving. Bijvoorbeeld op onderwerpen als energiebelasting en terugleververgoedingen. Dit geeft initiatiefnemers meer zekerheid over de businesscase.
- Houd bij vaststelling van subsidiebedragen voldoende rekening met gestegen kosten voor o.a. financiering en verzekeringen.
- Overweeg een verdere verfijning van de voorkeursvolgorde zon, waarin naast het type ruimtegebruik ook systeemefficiëntie wordt meegenomen. Denk bijvoorbeeld aan grondgebonden zon op locaties waar al windenergie wordt opgewekt, of op plekken in de buurt van elektriciteitsknooppunten. Een zonnepark op een gunstige locatie kan maatschappelijk aantrekkelijker zijn dan verspreide dakinstallaties waarvoor relatief kostbare netaanpassingen nodig zijn.
- Stimuleer een betere afstemming van opwek en verbruik. Maak subsidie mogelijk voor het terugleveren van zonnestroom die eerst in een batterij is opgeslagen. Of stimuleer batterijopslag bij nieuwe zon-op-dak projecten. Zo wordt zon op dak niet alleen een individuele investering, maar ook een bouwsteen voor een robuuster en minder afhankelijk energiesysteem.
- Creëer gunstige voorwaarden in regelgeving voor het slim omgaan met zonne-energie met batterijopslag en energiemanagementsystemen. Bijvoorbeeld door het mogelijk maken van variabele nettarieven en de juiste contractvormen.
- Stimuleer collectieve oplossingen. Versterk de kennis en expertise van lokale energie-initiatieven over het afstemmen van energievraag en –aanbod. Bied hiervoor financiële ondersteuning voor het aantrekken, opleiden en behouden van deskundigen, bijvoorbeeld via bestaande regelingen voor provinciale en regionale koepels.
- Zon op daken en gevels van maatschappelijk vastgoed heeft een belangrijke voorbeeldfunctie. Lokale energie-initiatieven, zoals energiecoöperaties en energiegemeenschappen kunnen een rol spelen bij de realisatie van zon op maatschappelijk vastgoed. Geef decentrale overheden meer ruimte om samen te werken met deze lokale partners, bijvoorbeeld door de aanbestedingsregels voor opdrachten aan dergelijke initiatieven te versoepelen, binnen de geldende Europese juridische kaders.

3. Doorbreek de impasse bij zonnecarports

Zonnecarports bieden kansen om bestaande parkeerterreinen dubbel te benutten. Toch blijft de realisatie achter door hogere constructiekosten en complexe vergunningsprocedures. Hierdoor blijft een potentieel voor zonne-energie onbenut.

Aanbevelingen:

- Kom met een landelijke stimuleringsmaatregel: een subsidie voor de bouw van zonnecarports. Mogelijk naar voorbeeld van de provincie Noord-Holland². Combinaties van opwek met laadinfrastructuur, opslag of lokale elektriciteitsvraag zijn hierbij interessante uitgangspunten.
- Overweeg de extra constructiekosten onderdeel te maken van het stimuleringsinstrumentarium.
- Vereenvoudig de ruimtelijke procedures voor zonnecarports: gemeenten kunnen hun omgevingsplan aanpassen om de benodigde bouwhoogtes toe te staan. Hierdoor is niet langer voor elk nieuw project een tijdrovende BOPA-procedure nodig, wat de uitrol van zonnecarports versnelt. Het Rijk kan gemeenten hierbij ondersteunen door voorbeeldregels beschikbaar te stellen.
- Overweeg een landelijke verplichting voor zonnecarports op grotere parkeerterreinen, naar voorbeeld van Frankrijk³.

² https://www.noord-holland.nl/Producten_op_alfabet/Circulair_zonparkeren_subsidie

³ [Solarcarports verplicht voor Franse parkeerplaatsen met meer dan tachtig plekken - Solar365](#)